Lietas arhīva Nr. C-0454-18/17
ECLI:LV:JELT:2018:0207.C15167417.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jelgavā 2018. gada 7. februārī

Jelgavas tiesa

tiesnese M. Griķe

rakstveida procesā

vienkāršotās procedūras lietā

sabiedrības ar ierobežotu atbildību "KB LĪZINGS" prasībā par naudas piedziņu pret /pers. A/ Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā.

Aprakstošā daļa

Jelgavas tiesā 2017. gada 7. jūnijā ierosināta civillieta prasītājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "KB LĪZINGS" (turpmāk SIA "KB LĪZINGS") maza apmēra prasībā par naudas piedziņu pret atbildētāju /pers. A/ Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas kārtībā, ar prasības summu 504,17 euro un prasījumiem piedzīt no atbildētāja /pers. A/ prasītājas labā parāda summu 430 euro, līgumsodu 43 euro, likumiskos procentus 31,17 euro par laika periodu no 2016. gada 17. marta, līdz prasības sagatavošanas dienai, t.i. 2017. gada 31. maijam, tiesāšanās izdevumus, lūdz prasītājai noteikt tiesības par laiku, sākot ar brīdi, kad notecējis termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, līdz sprieduma galīgai izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda summas.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

Starp prasītāju un atbildētāju noslēgts līgums par automašīnas OPEL ASTRA, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, nomu.

Saskaņā ar līgumu prasītāja nodeva atbildētājam nomā prasītājai piederošo automašīnu OPEL ASTRA, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, ko apstiprina 2015. gada 2. maija pieņemšanas nodošanas akts Nr. 2015/067.

2015. gada augustā atbildētājam radās grūtības maksājumu veikšanā. Līdz 2016. gada martam parāds bija izveidojies 430 euro apmērā un atbildētājs 2016. gada 17. martā nodeva automašīnu atpakaļ prasītājam, par ko sastādīts pieņemšanas nodošanas akts Nr. 2015/067/2.

2016. gada 29. martā prasītāja ar atbildētāju vienojās par parāda summas apmaksu pa daļām, tomēr atbildētājs vienošanos nepildīja un parādu nemaksāja.

Prasītāja 2017. gada 22. martā ierakstītā pasta sūtījumā uz atbildētāja dzīvesvietu nosūtīja paziņojumu par parāda 430 euro apmērā samaksu. Sūtījums saņemts atpakaļ.

2016. gada 29. marta vienošanās par parāda summas apmaksu pa daļām 4. punkts paredzēja, ka par maksājuma nokavējumu tiek aprēķināts līgumsods 15 euro par katru kavējuma dienu. Tomēr prasītāja atzīst par samērīgu piedzīt no atbildētāja līgumsodu 10 procentu apmērā no pamatparāda 430 euro, līdz ar to, līgumsods sastāda 43 euro.

Prasības pieteikums pamatots ar Civilprocesa likuma 6., 24. panta pirmo daļu, 33. panta trešās daļas 3. punktu, 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 1. punktu, 41., 44. panta pirmās daļas 3. punktu, 82. panta otro daļu, 127. panta pirmo daļu, 195., 250.^{19} pantu, Civillikuma 1587., 1590., 1594., 1651., 1662., 1756., 1757., 1763. panta 1. punktu, 1765., 1775., 1779., 1828., 2112., 2124. un 2141. pantu.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} un 250.^{22} panta prasībām atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts prasības pieteikums, paskaidrojuma veidlapa, izskaidrotas tiesības lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē un citas Civilprocesa likumā noteiktās tiesības un pienākumi, noteikts termiņš rakstveida paskaidrojuma iesniegšanai. Tiesas sūtījums saņemts atpakaļ tiesā ar pasta komersanta piezīmi, ka beidzies glabāšanas laiks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} pantu atbildētājam uz deklarētās dzīvesvietas adresi nosūtīts paziņojums par lietas iztiesāšanu rakstveida procesā un datums, kad sprieduma noraksts būs pieejams tiesas kancelejā. Tiesas sūtījums saņemts atpakaļ tiesā, ar norādi, ka persona norādītajā adresē, kas ir personas deklarētā dzīvesvieta, nedzīvo.

Prasītāja par ierosināto tiesvedību un sprieduma pieejamības datumu un vietu, izskaidrojot atbildētāja tiesības un pienākumus, atbildētājam paziņojusi publicējot sludinājumu oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis" 2017. gada 2. novembra laidienā Nr. 218 (lietas 49. lapa).

Atbildētājs paskaidrojumus lietā nav sniedzis, kas atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otrajai daļai nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Ievērojot to, ka puses nelūdza lietas izskatīšanu tiesas sēdē un tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt sēdē, atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmajai daļai, lieta izskatāma rakstveida procesā.

Pusēm ir savlaicīgi paziņots par datumu, kad tiesas sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Motīvu daļa

Novērtējusi prasītājas iesniegtos rakstveida pierādījumus, ņemot vērā, ka atbildētājs pēc būtības nav sniedzis paskaidrojumus, nekādus pierādījumus tiesas vērtēšanai pušu sacīkstē nav nodevis, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi, jo pierādīta ar iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem to kopumā (sk. Civilprocesa likuma 8., 9., 10., 92., 96., 97., 104. pantā).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Atbildētāja/pers. A/ pienākums samaksāt prasītājai parādu izriet no SIA "KB LĪZINGS" un /pers. A/ noslēgtā 2015. gada 2. maija nomas līguma Nr. 2015/067 (lietas 10. – 14. lapa), saskaņā ar kuru prasītāja nodeva atbildētājam atlīdzības lietošanā prasītājai piederošo automašīnu OPEL ASTRA, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, kā arī prasītājas prasījuma tiesības izriet no 2016. gada 29. marta vienošanās par parāda summas apmaksu pa daļām (lietas 17. lapa).

Saskaņā ar 2015. gada 2. maija pieņemšanas – nodošanas aktu Nr. 2015/067 prasītāja nodevusi atbildētājam un atbildētājs pieņēmis lietošanā automašīnu OPEL ASTRA, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/ (lietas 15. lapa), kas pierāda, ka prasītāja savas no līguma izrietošās saistības ir izpildījusi.

Civillikuma 2112. pants noteic, ka noma vai īre ir līgums, ar ko viena puse piešķir vai apsola otrai par zināmu nomas vai īres maksu kādas lietas lietošanu. Civillikuma 2141. pants noteic, ka nomniekam jāsamaksā nomas maksa līgumā noteiktos termiņos.

Civillikuma 1587. pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikums 1590. pants noteic, ka katrai pusei ir pret otru prasības tiesība par līguma izpildīšanu.

Saskaņā ar nomas līguma 2.1. apakšpunktu puses vienojušās, ka nomnieks veic automašīnas un citu piešķirto maksājumu apmaksu šī līguma Maksājuma grafikā un citos punktos noteiktajā kārtībā un termiņos.

No Maksājumu grafika redzams, ka ikmēneša nomas maksājums noteikts 181,82 euro plus Pievienotās vērtības nodoklis 38,18 euro, procenti 30 euro, kopā 250 euro (lietas 14. lapa).

Ar 2016. gada 17. marta pieņemšanas – nodošanas aktu Nr. 2015/067/2 atbildētājs nodod un prasītāja pieņem automašīnu OPEL ASTRA, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, konstatējot defektu, kas ir pamatparāds 430 euro apmērā (lietas 16. lapa).

2016. gada 29. martā puses noslēdza vienošanos par parāda summas apmaksu pa daļām, saskaņā ar kuru, puses pielīgušas maksājuma grafiku, vienojoties par parāda summas 430 euro apmaksu pa daļām noteiktos datumos un apmērā, t.i. ikmēneša pamatsummas maksājumu 90 euro plus 10 euro ikmēneša procenti (lietas 17. lapa).

Saskaņā ar vienošanās maksājuma grafiku, pēdējais maksājums veicams 2016. gada 30. augustā.

Prasītāja apliecina, ka atbildētājs vienošanos nav pildījis, parādu nav samaksājis (lietas 6. lapa).

Atbildētājs nav cēlis iebildumus par parāda aprēķinu, tiesai nav pamata apšaubīt pamatparāda apmēru, lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka parāds ir atmaksāts, līdz ar to tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt no atbildētāja parādu 430 euro apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1828. pantu, ja izpildījuma laiks ir noteikts, tad parādniekam tas jāievēro, negaidot sevišķu kreditora atgādinājumu.

2017. gada 22. martā prasītāja atbildētājam ierakstītā pasta sūtījumā (lietas 18. lapa) nosūtīja paziņojumu par nomas līguma Nr. 2015/067 un 2015. gada 29. marta vienošanās saistību izpildi, lūdzot nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 2017. gada 31. martam samaksāt iznomātājam 430 euro, brīdinot atbildētāju par piedziņu (lietas 19. lapa).

Atbildētājam adresētais sūtījums atgriezts atpakaļ prasītājai, ar pasta komersanta piezīmi, ka beidzies glabāšanas laiks (lietas 20. lapa).

Civillikuma 1716. panta pirmā un trešā daļa noteic, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā); līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra.

Vienošanās 4. punkts nosaka, ka maksājuma kavējuma termiņš nav pieļaujams, par katru termiņa nokavējumu tiek aprēķināts līgumsods 15 euro apmērā par katru kavējuma dienu.

Prasītāja līgumsoda aprēķinam nav izmantojusi vienošanās nosacījumus, bet aprēķinājusi to 10 procentu apmērā no pamatparāda summas 430 euro, kas ir 43 euro, ko tiesa atzīst par pamatotu un samērīgu, atbilstošu Civillikuma 1716. noteikumiem.

Puses nomas līgumā nav vienojušās par likumisko procentu aprēķinu.

Civillikuma 1753. pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756. pants noteic pienākumu maksāt procentus pamatojoties uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma

1757. pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.).

Saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus 6 procentu apmērā no nesamaksātās summas 430 euro par laika periodu no 2016. gada 17. marta, kad atbildētājs nodeva automašīnu, līdz 2017. gada 31. maijam līdz prasības sagatavošanas dienai, kas ir 31,17 euro par 441 kavētajām dienām.

Tiesa prasītājas likumisko procentu aprēķinu atzīst par pamatotu.

Atbildētājs atbilstoši Civillikuma 1838. panta daļai, kas noteic, ka samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo, nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu, ka savas saistības viņš būtu pilnībā izpildījis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar Augstākās tiesas atziņām, patērētājs, iesaistoties līgumattiecībās ar komersantu, ir īpašā statusā, jo vērtējams kā vājāks darījuma partneris un ir līdz ar to neaizsargātāks, tāpēc likumdevējs ir normatīvi stiprinājis tā pozīciju. Tiesām, vērtējot pret patērētājiem celtās prasības par līgumsoda piedziņu, ir jāņem vērā šis vienas puses īpašais statuss un tiesību aktos attiecībā uz tām ietvertais tiesību aizsardzības regulējums. [..], izskatot strīdu, pušu tiesisko attiecību pārbaude Patērētāju tiesību aizsardzības likuma kontekstā tiesai jāveic pēc savas ierosmes neatkarīgi no tā, vai strīdā patērētājs uz šādiem apsvērumiem norāda vai nenorāda. (piem. sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2017. gada 31. janvāra spriedums lietā Nr. SKC-99/2017, 5.1 punkts).

Tiesai nav šaubu, ka nomas līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām un nav pretrunā Patērētāju tiesību aizsardzības likumam, nav apstrīdēts, līdz ar to ir saistošs līgumslēdzējpusēm.

Aizsargājot atbildētāja kā patērētāja tiesības, tiesa neatrod pamatu atzīt nomas līguma vai vienošanās noteikumus par netaisnīgiem. Rīcībspējīga persona, labprātīgi vienojoties, apzinoties tiesiskās sekas, attiecībā uz tā nosacījumiem, maksājumu apmēru, līgumsoda apmēru atzinusi tos par samērīgiem, nodibinot saistības, kas noteic tai maksāšanas pienākumu pielīgtā apmērā, kas aprobežots ar likumu – Civillikuma 1716. pantu un 1763. panta pirmo daļu. Līdz ar to, atzīt to par netaisnīgu vai nesamērīgu nav pamata.

Prasītāja lūgusi tai noteikt tiesības par laiku, sākot ar brīdi, kad notecējis termiņš sprieduma labprātīgai izpildei, līdz sprieduma galīgai izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no galvenā parāda summas.

Tiesa atzīst par pamatotu prasītājas lūgumu noteikt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus - 6% (seši procenti) gadā, jo to paredz Civilprocesa likuma 195. pants, kā arī likumisko procentu maksāšanas pienākumu un to apmēru nosaka Civillikuma 1756., 1759. un 1765. pants.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru. Judikatūrā (Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2007. gada 14. februāra spriedums lietā Nr. SKC-75; 2009. gada 25. novembra lēmumā lietā Nr. SPC-111; 2013. gada 26. aprīļa spriedums lietā Nr. SKC-1106) pausts viedoklis, ka Civilprocesa likuma 195. pantam ir imperatīvs raksturs, līdz ar ko tiesām minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas summas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu, prasītājas labā no atbildētāja jāpiedzen tiesas izdevumi, kas pierādīti ar maksājuma dokumentiem – valsts nodeva 75,63 euro un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 euro apmērā un izdevumi, kas saistīti ar sludinājumu ievietošanu laikrakstā 1,71 euro, kopā 80,64 euro.

Lietā faktiski taisītie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 2,74 euro (lietas 2. lapa), tātad starpība ar prasītājas samaksātajiem ar lietas izskatīšanu saistītiem izdevumiem (sk. Civilprocesa likuma 33., 39. panta pirmās daļas 5. punktu) ir 3,30 – 2,74 = 0,56 euro.

Tiesa vērtē, Civillikuma 1., 2., 3., 4., 5. panta principiem atbilstoši, ka tiesiskās paļāvības princips, tiesiskās noteiktības princips, kā arī taisnīguma princips norāda uz to, ka atbildētājam būtu jāatlīdzina visu prasītājas samaksāto summu, sekojošu apsvērumu dēļ.

Ceļot prasību, prasītāja samaksājusi Latvijas Republikas Tiesu administrācijas noteikto ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu apmēru 3,30 euro. Prasītāja pārmaksājusi kā izdevumus summu 0,56 euro, kuras atlīdzināšanu likums neparedz (sk. Civilprocesa likuma 37., 41. pantā). Taisnīguma prasības norāda uz to, ka, neapšaubāmi ar šo tiesvedību saistīti prasītājas mantas kā naudas līdzekļu pametums 0,56 euro apmērā. Tādēļ tiesa ar šo spriedumu, piemērojot principu, ka atbildētājam ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, atbilstoši Civillikuma 1587. panta noteikumiem, noteic pienākumu tos samaksāt prasītājai. Pretējā gadījumā, prasītājai ar šo tiesvedību tiktu nepamatoti radīti zaudējumi. Tā kā tie ir cēloniskā sakarā ar šo tiesvedību, pierādīts atbildētāja pienākums veikt norēķinu ar prasītāju, apmierinot prasību pilnīgi, citādu nolēmumu par to taisīt nav pamata.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties. Sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atbildētājam nosaka 10 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, vērtējot prasības summu, tiesas izdevumus, samērojot to ar minimālo darba algu un iztikas minimumu personai Latvijas Republikā kā vispārzināmu faktu (sk. Civilprocesa likuma 96. panta pirmo daļu), lai personai netiktu liegti iztikas līdzekļi.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civillikuma 1., 2., 3., 4., 5., 1587., 1590., 1594., 1651., 1662., 1756., 1757., 1763., 1765., 1775., 2112., 2124., 2141. pantu, Civilprocesa likuma 8., 97., 193. un 250.[25] pantu, Jelgavas tiesa

nosprieda

apmierināt pilnīgi sabiedrības ar ierobežotu atbildību "KB LĪZINGS" prasību par naudas piedziņu pret /pers. A/ Civilprocesa likuma 30.[3] nodaļas kārtībā, ar prasības summu 504,17 euro (pieci simti četri euro 17 centi).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KB LĪZINGS", reģistrācijas Nr. 40103258397, 2015. gada 2. maija nomas līguma Nr. 2015/067 un 2016. gada 29. marta vienošanās par parāda summas apmaksu pa daļām saistību izpildei, prasības summu 504,17 euro (pieci simti četri euro 17 centi), kas sastāv no neatmaksātā parāda 430 euro (četri simti trīsdesmit euro); likumiskiem procentiem 31,17 euro (trīsdesmit viens euro 17 centi) par laika periodu no 2016. gada 17. marta līdz 2017. gada 31. maijam, līgumsoda 43 euro (četrdesmit trīs euro) un tiesas izdevumus 80,64 euro (astoņdesmit euro 64 centi), tos iemaksājot AS "Luminor Bank" kontā LV30RIKO0002930103882.

Noteikt /Pers.A/, personas kods /personas kods/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās un pienākumu šajā termiņā nekavējoties Jelgavas tiesā iesniegt pierādījumus par tā izpildi, izskaidrojot iespējamās procesuālās sekas, ja tas netiek izdarīts, tiek izdots izpildu raksts un nodots izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Noteikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "KB LĪZINGS", reģistrācijas Nr. 40103258397, tiesības saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, 6% (seši procenti) gadā no nesamaksātā pamatparāda par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā no 2018. gada 7. februāra, Zemgales apgabaltiesai, apelācijas sūdzību iesniedzot Jelgavas tiesā, ja pastāv Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktie apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamati.

Tiesnese M. Griķe